

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЛЬВІВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»
(ВСП «ЛФК ЛНУП»)**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

в.о. директора ВСП «ЛФК ЛНУП»

Ярослав ПАНЮРА

_____ 2023

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
у формі співбесіди
на основі повної загальної середньої освіти**

Розглянуто і схвалено Приймальною комісією

Протокол № 5 від 20.04 2023

Відповідальний секретар _____ Дмитро ФЕДОРІНА

2023

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Готуючись до вступного випробування з української мови у формі співбесіди, вступник повинен приділити увагу розділам з фонетики і графіки, орфографії і морфології, синтаксису і пунктуації.

На індивідуальній усній співбесіді з української мови вступники повинні виявити такі вміння та навички:

- ✓ розпізнавати різні за характером звуки і позначення їх на письмі;
- ✓ правильно писати, користуючись правописними нормами, орфограми;
- ✓ вміти вживати розділові знаки, опираючись на вивчені пунктуаційні правила.

Програма з української мови для вступників до ВПС «Львівський фаховий коледж Львівського національного університету природо-користування» укладена на основі чинної навчальної програми: Українська мова 5-11 класи.

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804.

ОСНОВНІ РОЗДІЛИ

Вступ

Значення мови в житті людини й суспільства. Українська мова — державна мова України. Літературна норма української мови. Мова — найважливіший засіб спілкування, пізнання та впливу. Розвиток української мови.

Текст. Речення. Слово

Усні й письмові висловлення, текст. Зміст, заголовок тексту. План тексту. Поділ зв'язного висловлення (тексту) на речення. Інтонація речень, різних за метою висловлення. Розділові знаки в кінці речення. Слово як компонент речення. Лексичне значення слова. Слово як частина мови. Добір слів для доповнення речення. Складання речень певного змісту.

Лексикологія

Лексичне значення слова. Однозначні й багатозначні слова. Використання багатозначних слів у прямому й переносному значеннях. Лексична помилка та умовне позначення її. Тлумачний словник. Групи слів за значенням: синоніми, антоніми, омоніми. Пароніми. Ознайомлення зі словниками антонімів, синонімів, омонімів, паронімів.

Будова слова. Орфографія

Основа слова (корінь, суфікс, префікс) і закінчення — значущі частини слова. Спільнокореневі слова й форми слова. Незмінні й змінні слова. Правопис значущих частин слова (повторення). Написання префіксів пре-, при-, прі-.

Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

Звуки мови й звуки мовлення. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді й м'які, дзвінки й глухі; вимова звуків, що позначаються літерами г

Позначення звуків мовлення на письмі

Алфавіт (абетка, азбука). Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї та щ.

Склад. Наголос

Орфоепічний словник і словник наголосів. Орфоепічна помилка.

Вимова наголошених і ненаголошених голосних. Ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів. Ненаголошені голосні, що не перевіряються наголосом. Позначення на письмі ненаголошених голосних [e], [и] та [o] перед складом з наголошеним [y] в коренях слів. Орфографічний словник. Орфограма. Орфографічна помилка, її умовне позначення.

Вимова приголосних звуків. Уподібнення приголосних звуків. Вимова і правопис префіксів роз-, без-. Спрощення в групах приголосних. **Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків.** Чергування [o] – [a], [e] – [i], [e] – [и]; [o], [e] з [i]; [и] – [i] після [ж], [ч], [ш], [шч] та [г], [к], [х] у коренях слів; [г], [к], [х] – [ж], [ч], [ш] – [з'], [ц'], [с']. Основні випадки чергування у – в, і – й, з – із – зі (правила милозвучності).

Вимова і правопис префіксів з- (зі-, с-), роз (розі-). Позначення м'якості приголосних на письмі буквами ь, і, є, ю, я. Основні правила переносу.

Правила вживання знака м'якшення. Правила вживання апострофа. Відомості із синтаксису й пунктуації. Словосполучення. Відмінність словосполучення від слова й речення. Головне й залежне слово в словосполученні.

Речення, його граматична основа (підмет і присудок). Речення з одним головним членом. Види речень за метою висловлення; за емоційним забарвленням: окличні й неокличні. Пунктуаційна помилка та її умовне позначення.

Другорядні члени речення: додаток, означення, обставина.

Речення з однорідними членами (без сполучників і зі сполучниками а, але, і). Кома між однорідними членами. Узагальнювальне слово в реченні з однорідними членами. Двокрапка й тире при узагальнювальних словах у реченнях з однорідними членами.

Звертання. Непоширені й поширені звертання. Розділові знаки при звертанні.

Ознайомлення з найбільш уживаними вставними словами та сполученнями слів. Виділення вставних слів на письмі комами.

Складні речення з безсполучниковим і сполучниковим зв'язком.

Кома між частинами складного речення, з'єднаними безсполучниковим і сполучниковим зв'язком.

Пряма мова. Діалог. Розділові знаки в реченнях із прямою мовою. Тире при діалозі.

Лексикологія

Групи слів за походженням: власне українські й запозичені (іншомовного походження) слова.

Тлумачний словник української мови. Словник іншомовних слів.

Лексична помилка (тавтологія, калькування, вживання слів у невласливих значеннях тощо) та умовне позначення її. Написання слів, що увійшли в українську мову з інших мов (слова іншомовного походження): букви и, і; правопис знака м'якшення й апострофа; подвоєння букв у загальних і власних назвах іншомовного походження.

Активна й пасивна лексика української мови: застарілі слова (архаїзми й історизми), неологізми.

Групи слів за вживанням: загальноновживані й стилістично забарвлені слова, діалектні, професійні слова й терміни, просторічні слова. Пароніми.

Фразеологія

Фразеологізми. Поняття про фразеологізм, його лексичне значення. Джерела українських фразеологізмів. Прислів'я, приказки, крилаті вирази, афоризми як різновиди фразеологізмів. Фразеологізми в ролі членів речення. Ознайомлення із фразеологічним словником.

Словотвір. Орфографія

Змінювання і творення слів. Твірне слово. Основні способи словотворення: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безафіксний (відкидання від твірного слова префіксів, суфіксів і закінчення), складання основ (або слів), аббревіатури, перехід слів з однієї частини мови в іншу. Словотвірний ланцюжок. Словотвірний розбір слова. Зміни приголосних при творенні слів: іменників із суфіксом **-ин(а)** від прикметників на **-ський, -цький**; буквосполученням **-чн-** (**-шн-**). Зміни приголосних при творенні відносних прикметників із суфіксами **-ськ-, -цьк-, -зьк-** та іменників із суфіксами **-ств(о), -зтв(о), -цтв(о)**. Складні слова. Сполучні **о, е** в складних словах. Творення складноскорочених слів. Правопис складних слів разом і через дефіс, написання слів з пів-; правопис складноскорочених слів.

Морфологія. Орфографія

Загальна характеристика частин мови. Граматична помилка, умовне позначення її.

Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники загальні й власні, конкретні та абстрактні. Велика буква та лапки у власних назвах. Збірні іменники. Рід іменників. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що мають форми тільки однини або тільки множини. Відмінки іменників. Кличний відмінок. Відмінювання іменників. Поділ іменників на відміни й групи. Відмінювання іменників I відміни. Відмінювання іменників II відміни. Особливості відмінювання іменників чоловічого роду в родовому відмінку. Букви **-а (-я), -у (-ю)** в закінченнях іменників чоловічого роду другої відміни. Відмінювання іменників III – IV відмін. Незмінювані іменники. Рід незмінюваних іменників. Відмінювання іменників, що мають форму лише множини. Особливості написання іменників у кличному відмінку.

Написання й відмінювання чоловічих і жіночих прізвищ, імен по батькові, Не з іменниками. Букви **е, и, і** в суфіксах **-ечок, -ечк, -ичок, -ичк, -інн(я), -ення(я), -н(я), -инн(я), -ив(о), -ев(о)**. Правопис складних іменників.

Прикметник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Групи прикметників за значенням: якісні, відносні, присвійні. Перехід прикметників з однієї групи в іншу. Ступені порівняння якісних прикметників, творення їх Відмінювання прикметників. Прикметники твердої й м'якої груп. Перехід прикметників в іменники. Творення прикметників. Написання прикметників із суфіксами: **-еньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-, -ськ-, -цьк-, -зьк-**. Букви **е, о, и** в прикметникових суфіксах **-ев(-єв-), -ов(-йов-, -ьов-), -ин-, -ін-, -ичн-** Написання не з прикметниками. Написання **-н- і -нн-** у прикметниках. Написання складних прикметників разом і через дефіс. Написання прізвищ прикметникової форми.

Числівник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробові, збірні) і порядкові. Числівники прості, складні й складені. Відмінювання числівників. Буква **ь** на кінці числівників і перед закінченням у непрямих відмінках. Роздільне написання складених числівників. Написання разом порядкових числівників з **-тисячний**. Узгодження числівників з іменниками. Правильне вживання числівників на позначення дат і часу.

Займенник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні; питальні й відносні ;заперечні; означальні й неозначені. **Відмінювання займенників** усіх розрядів. Приставний ну формах особових і вказівних займенників. Написання разом і через дефіс неозначених займенників. Правопис заперечних займенників. Написання займенників із прийменниками окремо.

Морфологія. Орфографія

Дієслово: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: неозначена форма, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, безособові форми на **-но, -то**. Неозначена форма (інфінітив) та особові форми. Доконаний і недоконаний види дієслова. Часи дієслів. Теперішній час. Минулий час. Зміна дієслів у минулому часі. Майбутній час. Дієслова I і II дієвідмін. Букви **е, и в** особових закінченнях дієслів I і II дієвідмін. Дієвідмінювання дієслів теперішнього й майбутнього часу. Способи дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Творення дієслів умовного й наказового способів. Знак м'якшення у дієсловах наказового способу. Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Не з дієсловами).

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. **Дієприкметниковий зворот**. Розділові знаки в реченнях з дієприкметниковими зворотами. Активні й пасивні дієприкметники. Творення й відмінювання активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Правопис відмінкових закінчень дієприкметників. Обмеженість уживання форм активних дієприкметників теперішнього часу в сучасній українській мові, способи їх

заміни. Безособові дієслівні форми на **-но, -то**. Правопис суфіксів дієприкметників.**-Н-у** дієприкметниках та **-нн-у** прикметниках дієприкметникового походження. **Не** з дієприкметниками.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот. Розділові знаки при дієприслівниковому звороті й одиничному дієприслівникові. Вид і час дієприслівників. Дієприслівники недоконаного й доконаного виду, творення їх. **Не** з дієприслівниками.

Прислівник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників. Ступені порівняння прислівників. Творення й правопис прислівників. Букви **-н-та -нн-у** прислівниках. **Не і ні** з прислівниками. **И** та **і** в кінці прислівників. Правопис прислівників на **-о, -е**, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання прислівників **окремо, разом, через дефіс**. Написання прислівникових словосполучень типу: раз у раз, з дня на день.

Прийменник як службова частина мови. Прийменник як засіб зв'язку слів у словосполученні й реченні. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Види прийменників за будовою. Непохідні й похідні прийменники. Написання похідних прийменників разом, окремо та через дефіс. Синонімічні й антонімічні прийменники. Прийменниково-іменникові конструкції в ролі членів речення.

Сполучник як службова частина мови. Види сполучників за будовою, походженням. Використання сполучників у простому і складному реченнях: сполучники сурядності й підрядності. Написання сполучників разом та окремо. Розрізнення сполучників й однозвучних слів. Синонімічні й антонімічні сполучники.

Частка як службова частина мови. Частки формотворчі та словотворчі. Частки, що надають слову або реченню додаткових відтінків. Правопис часток не і ні з різними частинами мови. Написання часток **-бо, -но, -то, -от, -таки**.

Вигук як особлива частина мови. Групи вигуків за значенням. Дефіс у вигуках. Кома і знак оклику при вигуках.

Синтаксис. Пунктуація. Словосполучення й речення. Словосполучення. Будова й види словосполучень за способами вираження головного слова. Речення. Речення прості й складні, двоскладні й односкладні. Просте речення.

Двоскладне речення. Головні й другорядні члени речення. Підмет і присудок. Способи вираження підмета. Простий і складений присудок (іменний і дієслівний). Способи вираження присудка. Тире між підметом і присудком. Узгодження головних членів речення. Речення поширені й непоширені. Порядок слів у реченні. Логічний наголос. Означення, додаток й обставини як другорядні члени речення. Прикладка як різновид означення. Написання непоширених прикладок через дефіс; прикладки, що беруться в лапки. Види обставин (за значенням), способи вираження їх. Порівняльний зворот. Виділення порівняльних зворотів комами.

Односкладне речення. Речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, Односкладні прості речення, узагальнено-особові, неозначено-особові, безособові) і підмета (називні). Односкладне речення як частина складного речення. Повні й неповні речення. Тире в неповних реченнях. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Однорідні члени речення (зі сполучниковим, безсполучниковим і змішаним зв'язком). Поширені й непоширені однорідні члени речення. Сміслові відношення між однорідними членами речення (єднальні, протиставні, розділові). Кома між однорідними членами речення. Речення з кількома рядами однорідних членів. Однорідні й неоднорідні означення. **Узагальнювальні слова** в реченнях з однорідними членами. Двокрапка й тире при узагальнювальних словах у реченнях з однорідними членами. Речення зі звертаннями, вставними словами (словосполученнями, реченнями). **Звертання непоширені й поширені.** Риторичне звертання. **Вставні слова** (словосполучення, речення). Групи вставних слів і словосполучень за значенням. Розділові знаки при звертанні і вставних словах. Речення з відокремленими членами. Поняття про відокремлення. Відокремлені другорядні члени речення (також уточнювальні). Розділові знаки при відокремлених членах речення.

Синтаксис. Пунктуація

Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як спосіб передачі чужої мови. Діалог. Розділові знаки при прямій мові й діалозі. Складне речення, його ознаки. Складні речення без сполучників, із сурядним і підрядним зв'язком. **Складносурядне речення**, його будова й засоби зв'язку між його частинами. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки між частинами складносурядного речення. **Складнопідрядне речення**, його будова й засоби зв'язку в ньому. Підрядні сполучники й сполучні слова у складнопідрядних реченнях. Основні види складнопідрядних речень: з означальними, з'ясувальними, обставинними підрядними частинами (способу дії й ступеня, порівняння, місця, часу, причини, наслідку, мети, умови, допусту). Розділові знаки між частинами складнопідрядного речення. Складнопідрядне речення з кількома підрядними частинами. Розділові знаки у складнопідрядному реченні з кількома підрядними частинами. безсполучникове складне речення. Сміслові відношення між частинами безсполучникового складного речення. Розділові знаки в безсполучникових реченнях. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку. Розділові знаки у складному реченні з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Текст як одиниця мовлення й продукт мовленнєвої діяльності.

Текст, його основні ознаки. Будова тексту. Мікротема й абзац. Ключові слова в тексті й абзаці.

Види й засоби міжфразового зв'язку.

Критерії оцінювання співбесіди

Рівень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень вступника
Початковий	100-120	Вступник володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.
	121-140	Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
	141-150	Вступник володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.
Середній	151-160	Вступник відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію.
	161-165	Вступник відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	166-170	Вступник виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді правильні, але недостатньо осмислені. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
Достатній	171-175	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
	176-180	Знання вступника є достатніми. Вступник застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді вступника логічні, хоч і мають неточності.
	181-185	Вступник добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
Високий	186-190	Вступник має повні, глибокі знання, здатний використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
	191-195	Вступник має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	196-200	Вступник має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Авраменко О.М. Українська мова (рівень стандарту) підручник для 11 класу. — К.: Грамота, 2020. — 208 с.
2. Авраменко О.М. Українська мова та література. Довідник. Завдання у тестовій формі. — К.: Грамота, 2020. — 144 с.
3. Авраменко О.М. Українська мова та література. Власні висловлення. — К.: Грамота, 2020.
4. Глазова О.П. Українська мова: підручник для 11 класу. Видавництво: Харків, Ранок, 2019. — 232 с.
5. Голуб Н.Б., Горошкіна О.М., Новосьолова В.І. Нова програма. Українська мова (рівень стандарту) підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти, — К.: Педагогічна думка, 2019. — 232 с. : іл.
6. Заболотний О. Заболотний В. Українська мова (рівень стандарту) підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти К. : Генеза, 2019, 243 с.
7. Зубков М.Г. Норми та культура української мови за оновленим правописом —К.: Арій, 2020. — 605 с.
8. Новий Український правопис: коментарі, завдання та вправи 5–11-й класи. Видання 2-ге, доповнене, виправлене, Основа, 2023. — 176 с.

Допоміжна

1. Авраменко О.М., Тищенко О.М. Українська мова. Правопис у таблицях, тестові завдання: навч. посібник для підготовки до ДПА та ЗНО. — К.: КНИГОЛАВ, 2020. — 200 с.
2. Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Навч. посіб. — К.: Центр навчальної літератури, 2022 — 416 с.
3. Ющук І.П. Українська мова 11 клас Нова програма. Підручник. — 4-те вид. — К.: Богдан, 2019. — 640 с.
4. **Словник української мови у 20 томах.** — Київ: Український мовно-інформаційний фонд НАН України, 2022. — 936 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://sum.in.ua/>
2. <http://hrinchenko.com/>
3. <https://www.dilovamova.com/>
4. https://www.youtube.com/channel/UC11bRKv2mcTaO5UH8FXC_fw
5. <https://www.youtube.com/watch?v=mTJsmyeUXbk>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=d9eMkHwC1Uc>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=HA5-Mx6jyng>
8. https://www.youtube.com/watch?v=AMHJQOk_Fx8
9. <https://www.youtube.com/watch?v=KjQ95twGCCY>
10. <http://www.mova.info/>